

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

Developing Morality and Ethics of Students in OBEC Moral School: A Case of Bannamad School,
Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2

อมรรัตน์ วงศ์ศรียา¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์² ดร.รัชฎาพร พิมพิชัย³
Amornrat Wongsriya¹, Asst. Prof. Dr.Watana Suwannatrai², And Dr.Ratchadaporn Pimpichai³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: โรงเรียนบ้านนาแมด 2) หาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: โรงเรียนบ้านนาแมด 3) ติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: โรงเรียนบ้านนาแมด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนผล โดยดำเนินการ 2 วงรอบ กลุ่มเป้าหมายมี 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 85 คน 3) กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ได้แก่ นักเรียน จำนวน 138 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

1.1 สภาพ คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด พบว่า 1) ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ หลีกเลี้ยงงานที่ตัวเองต้องรับผิดชอบ เช่น การทำความสะอาดเวรประจำวัน และบริเวณอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ไม่ส่งการบ้าน ไม่เก็บขยะ ไม่ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านและขาดความรับผิดชอบในการทำงาน 2) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่านักเรียนบางส่วน ไม่แต่งกายตามระเบียบของโรงเรียนนักเรียนชายชอบเอาเสื้อออกนอกกางเกง ไม่เข้าแถวซื้อสินค้า ไม่เข้าแถวรับประทานอาหารกลางวัน ไม่ทิ้งขยะลงในถังขยะ คุยกันเสียงดังเวลาร่วมกิจกรรมเคารพธงชาติและร่วมกิจกรรมอื่นๆ วางรองเท้าไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน, โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

² Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Program Sakon Nakhon Rajabhat University

³ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลต่างอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

³Senior Professional Level Teachers Anubantaongi School the Office of Sakon Nakhon Primary Education Area 1

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อมรรัตน์ วงศ์ศรียา, mhanoi2121@gmail.com

รับเมื่อ 20 เมษายน 2562 แก้ไข 10 มิถุนายน 2562 ตอรับ 25 มิถุนายน 2562

ไม่เดินเป็นแถวเวลาเข้าชั้นเรียนและขึ้นรถกลับบ้าน 3) ด้านความมีจิตสาธารณะ พบว่านักเรียนบางส่วน ไม่ช่วยรักษาทรัพย์สินของส่วนรวมของโรงเรียน ไม่มีจิตสาธารณะ เป็นต้น

1.2 ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมดจากการสังเกต และสอบถาม พบว่า 1) นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ขาดความมีระเบียบวินัย และขาดการมีจิตสาธารณะ 2) ครูและบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะ ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมดพัฒนาทั้ง 3 ด้าน ในวงรอบที่ 1 ใช้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมวันสุดท้ายและ 5) กิจกรรมพบพระพบธรรม ในวงรอบที่ 2 ใช้ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมวันสุดท้าย โดยเชิญวิทยากรภายนอกให้ความรู้แก่นักเรียน

3. ผลการติดตามการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ทำให้นักเรียนโรงเรียนบ้านนาแมด จำนวน 138 คน มีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น มีระเบียบวินัยมากขึ้นและมีจิตสาธารณะมากขึ้นกว่าก่อนการพัฒนา

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study conditions and problems about moral and ethical of students in the moral schools of Office of the basic Education committee, Bannamad school. 2) to find the guidelines for Developing Morality and Ethics of Students in OBEC Moral School, Bannamad school. 3) to follow the effect Developing Morality and Ethics of Students in OBEC Moral School, Bannamad school under The Office of Ubonratchathani Primary Educational Service Area 2. The research employed a four stage-participatory action research process of planning, action observation and reflection. The two-spirals of participatory action research. The target group consisted of the research group comprising: 1) The researchers have 12 people 2) 85 informants. The target group was 138 students. The research instruments were a form of observation, a form of interview, a set of questionnaires. Statistics used for data collection were percentage, mean and standard deviation. Content analysis presented in form of descriptive method.

The research result that:

1. The conditions and the problems of Developing Morality and Ethics of Students in OBEC Moral School, the case of Bannamad school under The Office of Ubonratchathani Primary Educational Service Area 2.

1.1 The conditions, Morality and Ethics of Students in OBEC Moral School, the case of Bannamad school found that: 1) The side of responsibility; some students expressed improper behavior for example having poor attendance in school activities such as daily cleaning activity in school, not hand in homework, not garbages, to refuse helping his parents, impatient to do the activities and lost responsibility to work. 2) to discipline found that some students dressed improper uniform especially boys like let the clothes to outside of the shorts, not like to queue to buy objects in the daytime, not leave garbage in the bin, like to talk while doing the activity in front of the

flag pole and cooperate others; put the shoes in the wrong way, walk to the class improper and get up the car too.
3) the side of public mind found that some students don't help keeping public belongings in and not have public mind.

1.2 The problems Morality and Ethics of Students in OBEC Moral School, the case of Bannamad school were to lack 1) Students lack moral and ethical responsibilities. lack of discipline and lack of public mind. 2) Teachers and personnel lack knowledge understanding and skills in moral development morality and ethics of students.

2. The guideline developed Morality and Ethics of Students in OBEC Moral School, the case of Bannamad school develop all 3 aspects in Round 1 consisted of 1) Virtue project 2) The activity of core elder brothers teach younger brothers to do good things. 3) The activity of insertion instruction core values though other subject matter. 4) Train activity to develop core values once a week. 5) The activity of Meeting Buddhist monks and Dhamma for moral development. In use 4 activities, consisting of 1) Virtue project 2) The activity of core elder brothers teach younger brothers to do good things. 3) The activity of insertion instruction core values though other subject matter. 4) Train activity to develop core values once a week. And invite the trainers outside to give the knowledge for the students.

3. The effects after developing Morality and Ethics of Students in OBEC Moral School the case Bannamad school in the first spiral and the second spiral revealed that 138 students. More responsibility, More discipline, And have more public mind than before development.

Keywords: Students' Morality and Ethical Development, OBEC Moral Schools

ภูมิหลัง

“...การพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญยิ่งขึ้นไปนั้นย่อมต้องพัฒนาบุคคลก่อน เพราะถ้าบุคคลซึ่งเป็นองค์ประกอบของส่วนรวมไม่ได้รับการพัฒนาแล้ว ส่วนรวมจะเจริญและมั่นคงได้ยากยิ่ง บุคคลจะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียว คือ การศึกษา การศึกษานั้นแบ่งเป็น สองส่วน คือ การศึกษาด้านวิชาการส่วนหนึ่ง กับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นผู้มีจิตใจใฝ่ดีใฝ่เจริญ ละอายชั่ว กลัวบาปส่วนหนึ่ง การพัฒนาบุคคลจะต้องพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคลได้มีความรู้ไว้ใช้ประกอบการและมีความดีไว้เกื้อหนุนการประพฤติปฏิบัติทุกอย่าง ให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องและอำนวยผลประโยชน์ที่พึงประสงค์...” พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2540 (สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2551, หน้า 115) จากพระบรมราชาวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าสิ่งที่พัฒนาบ้านเมืองให้มีความเจริญยิ่งขึ้นนั้นต้องพัฒนาบุคคลก่อน โดยจะต้องพัฒนาให้บุคคลได้รับการพัฒนาด้านการศึกษารวมกับการพัฒนาด้านจิตใจให้เป็นผู้ใฝ่ดีเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทำให้พัฒนาประเทศได้สะดวกได้ผลแน่นอนรวดเร็ว

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคนมีความรู้ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชกระแส

รับสั่ง “ช่วยสร้างคนดีให้บ้านเมือง” และพระราชทานหลัก 3 ประการ ในเรื่องครูและนักเรียนว่า “ให้ครูรักเด็กและเด็ก รักครู” ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อนไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งขันกับตัวเองและให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียน ช้ากว่า” เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่เยาวชน อย่างยั่งยืนและให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ เพื่อมุ่งพัฒนาให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักรู้เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลซึ่มีคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกรักผิดชอบชั่วดีจะช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดลงและส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเยาวชนได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า ก-1)

จากความสำคัญดังกล่าวโรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2 เป็นสถานศึกษาแห่งหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนได้เข้าร่วมเป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 ที่ได้ทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและจัดทำโครงการต่างๆ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดนโยบายและมาตรการอย่างชัดเจนในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมที่สมบูรณ์ได้ และจากการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2560 พบว่าปัญหาที่ได้พบทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาแม่ต คือนักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่ส่งการบ้าน ขาดความมีระเบียบวินัย เข้าแถวไม่เป็นระเบียบ และไม่มีจิตสาธารณะ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้นักเรียน ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ขาดการใฝ่เรียน ใฝ่เรียน สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการภายในโรงเรียนทั้งสิ้น

ผู้วิจัยซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เห็นว่าคุณธรรม จริยธรรมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติตน จึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. การบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยดำเนินการที่โรงเรียนบ้านนาแม่ต เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนา เสริมสร้างและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนเพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

คำถามการวิจัย

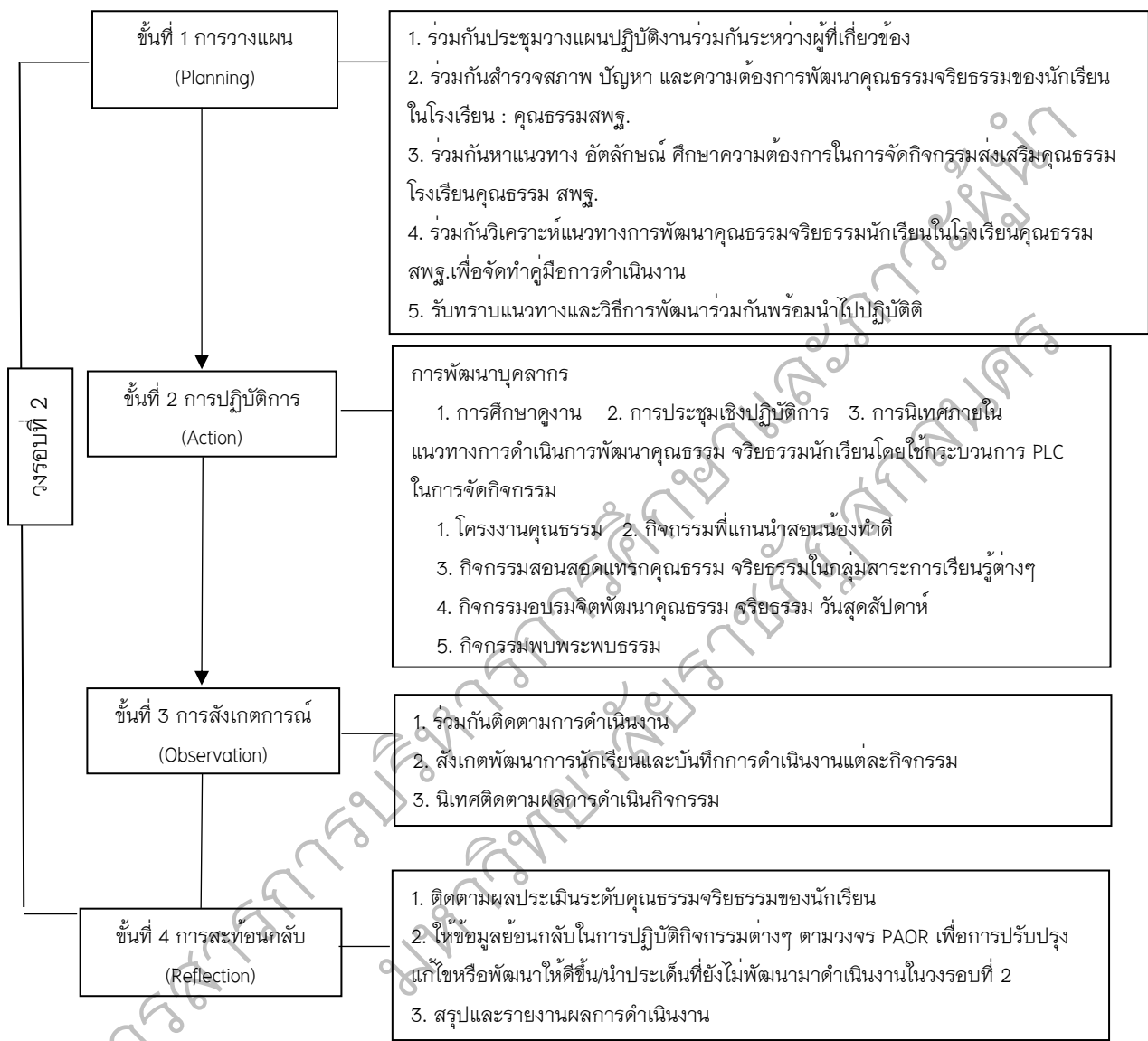
1. สภาพและปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: โรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เป็นอย่างไร
2. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: โรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีแนวทางอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: โรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: โรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: โรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

3. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.:
โรงเรียนบ้านนาแมต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participant) จำนวน 12 คน ประกอบด้วย 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน 1.2 ผู้ร่วมวิจัยคือ ครูโรงเรียนบ้านนาแมต จำนวน 11 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านนาแมต
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) จำนวน 85 คน ประกอบด้วย

- 2.1 ผู้นิเทศ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาแมต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ
 - 2.2 คณะครูโรงเรียนบ้านนาแมต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย
 - 2.3 ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนบ้านนาแมต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวนชั้นละ 6 คน รวมจำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 - 2.4 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวนชั้นละ 6 คน รวมทั้งหมดจำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้ปกครองนักเรียนตามข้อ 2.3 จำแนกตามพฤติกรรมของนักเรียน
3. กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา (Target Group) จำนวน 138 คน คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2561 มาจากนักเรียนที่มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับผาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์แบบประเมินความพึงพอใจ
2. วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้ 2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม 2.3 สร้างเครื่องมือตามโครงสร้างที่กำหนด 2.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา รูปแบบและการใช้ภาษา จากนั้นจึงเสนอที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของคำถามกับการพัฒนาคุณธรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ 2.5 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป 2.6 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเสนอในลักษณะค่า IOC เท่ากับ 1.00

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพลู.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
 - 1.1 สภาพ คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพลู.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมต พบว่า 1) ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ หลีกเลี้ยงงานที่ตัวเองต้องรับผิดชอบ เช่น การทำความสะอาดเวรประจำวัน และบริเวณอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ไม่ส่งการบ้าน ไม่เก็บขยะ ไม่ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน และขาดความรับผิดชอบในการทำงาน 2) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่านักเรียนบางส่วน ไม่แต่งกายตามระเบียบของโรงเรียนนักเรียนชายชอบเอาเสื้อออกนอกกางเกง ไม่เข้าแถวซื้อสินค้า ไม่เข้าแถวรับประทานอาหารกลางวัน ไม่ทิ้งขยะลงในถังขยะ คอยกันเสียงดังเวลาร่วมกิจกรรมเคารพธงชาติและร่วมกิจกรรมอื่นๆ วางรองเท้าไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เดินเป็นแถวเวลาเข้าชั้นเรียนและขึ้นรถกลับบ้าน 3) ด้านความมีจิตสาธารณะ พบว่านักเรียนบางส่วน ไม่ช่วยรักษาทรัพย์สินของส่วนรวมของโรงเรียน ไม่มีจิตสาธารณะ เป็นต้น

1.2 ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต จากการสังเกต และสอบถาม พบว่า 1) นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ขาดความมีระเบียบวินัย และขาดการมีจิตสาธารณะ 2) ครูและบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะ ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียน

2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต พัฒนาทั้ง 3 ด้าน ในวงรอบที่ 1 ใช้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมวันสุดสัปดาห์และ 5) กิจกรรมพบพระพบธรรม ในวงรอบที่ 2 ใช้ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมวันสุดสัปดาห์ โดยเชิญวิทยากรภายนอกให้ความรู้แก่นักเรียน

3. ผลการการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 พบว่า 1) นักเรียนโรงเรียนบ้านนาแม่ต จำนวน 138 คน มีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น มีระเบียบวินัยมากขึ้น และมีจิตสาธารณะมากขึ้นกว่าก่อนการพัฒนา 2) จากการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต ในวงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีความพึงพอใจโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.10 และ 3) พบว่า จากการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ในวงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2 พบว่าตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.86

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพ คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 นักเรียนมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงงานที่ตัวเองต้องรับผิดชอบ เช่น การทำความสะอาดเวรประจำวัน และบริเวณอื่นที่ได้รับมอบหมาย ไม่ส่งการบ้าน ไม่เก็บขยะ ไม่ทิ้งขยะลงในถังขยะ ไม่ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน และขาดความรับผิดชอบในการทำงาน ไม่เข้าแถวซื้อสินค้าไม่เข้าแถวรับประทานอาหารกลางวัน คุยกันเวลาร่วมกิจกรรมหน้าเคารพธงชาติและร่วมกิจกรรมอื่นๆ วางรองเท้าไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย แต่งกายไม่ถูกระเบียบของโรงเรียนนักเรียนชายชอบเอาเสื้อออกนอกกางเกง ไม่ช่วยรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม และไม่มีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับ จักรวาล เจริญทอง (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียนบ้านสวนมอญ พบว่า สภาพปัญหาก่อนดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ไม่รู้จักระวังสุขภาพอนามัยของตนเองให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่หมั่นใฝ่หาความรู้ ประพฤติตนไม่เหมาะสม ไม่รู้จักแยกแยะสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ ไม่รู้จักปรับตัวเข้ากับคนอื่น ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่เสร็จตรงเวลาที่กำหนด ไม่มีความตรงต่อเวลา ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของพลเมือง ขาดความรับผิดชอบต่อ บิดา มารดา และครอบครัว ขาดความรับผิดชอบต่อครู โรงเรียน ขาดความรับผิดชอบต่อเพื่อน จากเหตุผลดังกล่าวจึงต้องดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ปัญหาด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า 1) นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรมในด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ขาดความมีระเบียบวินัย และขาดการมีจิตสาธารณะ 2) ครูและบุคลากร

ขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนเมื่อผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันประชุม
ปรึกษาหารือพฤติกรรมของนักเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบ
2) ความมีระเบียบวินัยและ 3) ความมีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยัน พันพลี (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา
การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม
เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเซนต์ยอแซฟ
ศรีสงคราม ต้องได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากนักเรียนส่วนมากยังขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ
นักเรียนพูดคุ้ยและส่งเสียงดังในขณะที่ครูสอน ไม่สนใจครู ไม่ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม ไม่กล้าแสดงออก ขาดความรับผิดชอบ
ต่อตนเองและบุคคลอื่น

3. แนวทางพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพลู.: กรณี โรงเรียนบ้านนาแม่ต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 คือ กิจกรรม 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการคุณธรรม
2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ
4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม วันสุดสัปดาห์ 5) กิจกรรมพบพระพบธรรม จากการจัดกิจกรรมพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนคุณธรรม สพลู.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต ทั้ง 2 วงรอบ เป็นกิจกรรมที่สามารถ
พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านนาแม่ต ให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ
สอดคล้องกับการวิจัยของประภาส ละระติ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียน
กุดตาไถล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมีคุณธรรม
พื้นฐาน 8 ประการ โดยการใช้แนวทางการศึกษาทางโรงเรียนคุณธรรมตัวอย่าง การฝึกอบรมกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมให้นักเรียน

4. ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพลู.: กรณี โรงเรียนบ้านนาแม่ต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 สรุปผลการดำเนินกิจกรรมพบว่า กิจกรรมพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านนาแม่ต 5 กิจกรรม ได้แก่ โครงการคุณธรรม กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี
กิจกรรมการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรม วันสุดสัปดาห์ กิจกรรมพบพระพบธรรม สามารถพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาแม่ต ให้เป็นผู้มี
ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะได้ ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยและผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับ
ปานกลาง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเห็นควรให้มีการพัฒนาต่อไป โดยที่ประชุมเห็นควรให้มีการใช้กิจกรรมมี 4 กิจกรรม ได้แก่
1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ต่างๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม วันสุดสัปดาห์ เพราะกิจกรรมเหล่านี้นักเรียนจะต้อง
ปฏิบัติเป็นประจำ จึงจะเกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม สรุปผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม
สพลู.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต พบว่า นักเรียนได้มีการพัฒนาพฤติกรรมของตนเองดีขึ้น มีความรับผิดชอบ มีระเบียบ
วินัย มีจิตสาธารณะ ทำให้เป็นที่พึงพอใจของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยและผู้ปกครอง ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมนั้น พัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ
สอดคล้องกับ สุภาวรรณ ยาทองไทย (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริม
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์วังโน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
นครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าผลการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต
ความมีวินัยและความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยครูผู้ปกครองและนักเรียนประเมินตนเองพบว่าโดยภาพรวมนักเรียน
มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับ สามารถนำรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ไปใช้ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนได้ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรส่งเสริม ปลุกฝังให้มีการดำเนินการ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวกที่ยั่งยืน

1.2 การดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ควรมีระยะเวลาในการ ดำเนินการและการวัดและประเมินผลพอสมควร เพราะเป็นการแสดงออกที่เกิดจากเจตคติ การประพฤติปฏิบัติ ของนักเรียน

1.3 การดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ควรมีการติดตาม และประเมินผลในทุกๆ ปีการศึกษาและทำต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในครอบครัว ชุมชน ต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาควรมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายให้เข้ากับสภาพและปัญหาในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนตามบริบทของสถานศึกษา ครอบครัว ชุมชน เพื่อให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จักรวาล เจริญทอง.(2558). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนด้านความรับผิดชอบโรงเรียนบ้านสวนมอญ

อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. [ออนไลน์]เข้าถึงได้ จาก:

http://kruthai.info/board_vijai/show.php? No=190 (10 มิถุนายน 2558)

ประภาส ละคราคี.(2553). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

โรงเรียนบ้านกุดตาไถล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

โรงเรียนบ้านนาแมด (2559). รายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2559.

อุบลราชธานี, โรงเรียนบ้านนาแมด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2.

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ โดยการสนับสนุนของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (2558).

คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม.กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2559). หนังสือ นิเทศศาสตร์ติดตามโรงเรียนคุณธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2.

_____. (2559). หนังสือคู่มือจัดกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ

สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2551). พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กับการส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2550. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

สุภาวรรณ ยาทองไทย. (2554). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์วังโน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุริยัน ผันผลี. (2552). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร